CONTRIBUŢII LA STUDIUL NUMELOR DE FAMILIE DIN ROMÂNIA (I)

Dumitru LOȘONȚI
Institutul de Lingvistică și Istorie Literară
„Sextil Pușcariu" al Academiei Române, Cluj-Napoca

Abstract

The present study analyzes, from the etymological point of view, an impressive number of surnames (and their variants) from Romania, considering their frequency and spreading area, as recorded in DFNFR. Due to this method, the author succeeded in establishing convincing etymologies and also rectifying some of the etymologies proposed in other Romanian onomastics scientific works. For many situations it was very difficult or even impossible to state the exact form (or the origin) of surnames as they are sometimes written in mixed alphabets or without diacritic elements.

Key-words: *surnames*, *variant*, *Bulgarian*, *Hungarian*, *Serbian*

Résumé

Cette étude analyse, du point de vue étymologique, un nombre impressionnant des noms de famille de Roumanie (et leurs variantes), prenant en considération leur fréquence et leur propagation, tels qu'ils sont enregistrés par le DFNFR.
Grâce à cette méthode, l'auteur a réussi à établir des étymologies convaincantes et, aussi, à rectifier certaines étymologies proposées par d'autres travaux scientifiques roumains d'onomastique. Dans plusieurs situations, il a été très difficile ou même impossible de préciser la forme exacte (ou l'origine) des noms de famille, parce qu'ils sont parfois écrits en alphabètes mixtes ou sans éléments diacritiques.

Mots-clés: *noms de famille, variante, bulgare, hongrois, serbe*

Până la realizarea unui dicţionar de frecvenţă a numelor de familie din România bazat pe formele autentice ale numelor stabilite prin literarizarea corectă a pronunţării lor regionale şi, în cazul numelor străine, pe respectarea grafiei limbilor respective, cea mai importantă sursă de documentare pentru studiile de antroponimie o reprezintă *Baza de date antroponimice a României* (BDAR). Ea s-a constituit în 1994, la Universitatea din Craiova, din materialul onomastic al judeţelor comunicat pe suport magnetic (dischete) de către Direcţia Generală de Evidenţă a Populaţiei.

Din acest material s-a publicat până acum, din păcate, doar un volum[1]. În această lucrare, „articolele se prezintă sub forma unităţilor de nume", aşa cum apar ele „în actele de stare civilă, fără raportarea variantelor la numele standardizate", o unitate de nume reprezentând „forma grafică sub care circulă un nume de familie, cu consecinţe în plan juridic"[2]. Aşadar, unele unităţi de nume apar în documente scrise

[1] *Dicţionar de frecvenţă a numelor de familie din România* (DFNFR), vol. I, A–B. Redactor responsabil : Prof. univ. dr. Teodor Oancă, Craiova, Editura Universitaria, 2003.

[2] Teodor Oancă, *Cuvânt înainte*, în DFNFR, 7.

BDD-A28492 © 2018 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-24 19:02:48 UTC)

greşit, de multe ori „chiar în sisteme ortografice combinate”[3]. În plus, probabil datorită dotării tehnice de atunci, materialului comunicat de unele judeţe îi lipsesc semnele diacritice.

În contribuţia noastră încercăm să stabilim (sau să rectificăm) etimologia unor nume de familie ţinând seama de formele lor grafice, de frecvenţa şi răspândirea lor teritorială, aşa cum rezultă din DFNFR[4].

BAAK, BAC, BAK, BAKK. *Baak* (74[5]: 32-BV, 25-SB, 6-B, 6-MŞ, 5-CV), *Bac* (103: 40-BH, 22-AR, 16-TM, 11-SM etc.), *Bakk* (671: 224-CV, 120-HG, 64-MŞ, 61-SM, 34-AB, 30-MM, 23-TM, 22-BH etc.) sunt variante grafice ale magh. *Bak* (387: 104-SM, 66-HG, 50-BH, 45-AR, 25-MŞ, 14-MM, 11-CJ etc.) < *Bak*, nume laic < *bak* ‘berbec, ţap’. Dacă litera *c* din forma grafică *Bac* aparţine alfabetului maghiar, atunci e vorba de numele *Bacz* (vezi infra).

BAB (37: 30-SM, 5-MS, 1-AR, 1-CT), considerat de Tomici-Andronache OD acelaşi cu *Baba*, este magh. *Báb/Bab*, nume laic.

BABAC, BABACU. *Babac* (18: 5-IL, 4-AR, 4-B, 3-TR, 1-BR, 1-MM), *Babacu* (25: 14-MH, 6-B, 2-CL etc.) provine din *babac* = *babacă* ‘tată’[6]. Credem că trebuie avut în vedere şi bg. *babak* ‘bumbac’, de la care Ilčev derivă n. fam. *Babakov*, lucru posibil prin intermediul unui antroponim *Babak.* Cf. rom. *Bumbac* (946), *Bumbacea* (40), *Bumbăcea* (194).

BABACEA este derivat de Iordan[7] de la „*Babaca* (sau *babacă*), cu suf. *-ea*”, iar de Tomici, Andronache, din „*babac* (< *babacă* ‘tată’) şi suf. *-ea*”[8]. Numele a fost înregistrat la 34 de persoane (24-DJ, 5-CT, 4-B, 1-TM). Este un derivat, cu suf. *-(e)a*, de la *Babaci* (vezi infra).

BABACHE (24: 20-GR, 3-B, 1-CL) < *Baba, Babă* + suf. *-ache.*

BABACI, BABACIU. *Babaciu* (89: 50-VS, 13-GL, 7-AR, 4-CT, 4-HD, 4-TM etc.), explicat de Tomici, Andronache de la „*babac* (< *babacă* ‘tată’) şi suf. *-iu*” [sic!!!][9], este o variantă a lui *Babaci* (99: 38-B, 30-VS, 21-HD, 5-DB, 4-GR, 1-BR), care este n. fam. bg. *Babáč* < *babač* ‘mare, solid, gros’ [10].

BABAI (32: 18-BH, 4-B, 3-CJ, 3-SM etc.) este n. fam. maghiar *Bábai/Babai* < *bábai/babai* ‘persoană originară din Baba’, Baba fiind numele unor localităţi (sau locuri) din Ungaria şi al unei localităţi vechi din MM.

---

[3] *Ibidem*.

[4] Pentru regiunile istorico-geografice şi municipiul Bucureşti, folosim abrevierile din această lucrare: B = Bucureşti, BNT = Banat, CR = Crişana, D = Dobrogea, M = Muntenia, ML = Moldova, MR = Maramureş, O = Oltenia, **T** = Transilvania.

Pentru judeţe, abrevierile sunt : AB = Alba, AG = Argeş, AR = Arad, BC = Bacău, BH = Bihor, BN = Bistriţa-Năsăud, BR = Brăila, BT = Botoşani, BV = Braşov, BZ = Buzău, CJ = Cluj, CL = Călăraşi, CS = Caraş-Severin, CT = Constanţa, CV = Covasna, DB = Dâmboviţa, DJ = Dolj, GL = Galaţi, GJ = Gorj, GR = Giurgiu, HD = Hunedoara, HG = Harghita, IL = Ialomiţa, IS = Iaşi, MH = Mehedinţi, MM = Maramureş, MS = Mureş, NT = Neamţ, Ot = Olt, PH = Prahova, SB = Sibiu, SJ = Sălaj, SM = Satu-Mare, SV = Suceava, TL = Tulcea, TM = Timiş, TR = Teleorman, VL = Vâlcea, VR = Vrancea, VS = Vaslui.

[5] Cifrele cu bold reprezintă numărul de purtători ai numelui respectiv în întreaga ţară.

[6] Cf. şi Iordan, 1983.

[7] Iordan, 1983.

[8] Tomici, Andronache, 2005.

[9] Idem, *ibidem*.

[10] Vezi Ilčev, 1969.

BDD-A28492 © 2018 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-24 19:02:48 UTC)

BABANAŞ, BĂBĂNAŞ. *Babanaş* (3-TM, 2-SJ) = *Băbănaş* (30-SJ, 5-CJ, 4-BV, 4-TM, 1-AG) provine din *băbănáş* ‘persoană originară din Băbeni SJ’[11].

BABANAU, BĂBĂNĂU. Iordan explică numele *Băbănău* de la „*băbană* ‘oaie bătrână’, cu suf. *-ău*”, completând că „ar putea fi şi o variantă a lui *băbălău*, contaminat cu *băbană*”[12], iar Tomici, Andronache, de la „*băbanău* < *băbălău*” [sic!][13], fără alte precizări. După părerea noastră, *Băbănău* (210: 88-PH, 68-B, 29-GR, 7-CT etc.), cu varianta grafică *Babanau* (12: 9-B, 3-GR), este derivat, cu suf. *-ău*, de la n. fam. *Baban*, *Băban*, existent şi în aceste judeţe[14]. Cf şi bg. *Babánov.*

BABANEAŞCA (5-PH, 1-BZ) < *Baba Neaşca.*

BABARADA (75: 59-DJ, 11-B, 3-AG, 2-MH) < *Baba Rada.*

BABARAICA (15-B) < *Baba Raica.*

BABAROGU (48: 41-AG, 5-DB, 2-VL) < bg. *Babárov* (< *babár*, ‘om mascat; (la pl.) tineri împopoţonaţi şi mascaţi, care în prima săptămână din postul Paştilor umblă din casă în casă jucând şi glumind’)[15]. Pentru substituirea lui *-ov* cu *-og*, cf. *Gherişteoagă* < bg. *Geríštov* [16], *Iminog* < **Iminov* [17], *Topolog* < *Topolov* (< sl. *Topolov* < *topol(a)* ‘o specie de plop (*Populus alba*)’[18] etc.

BABARŢI (11: 8-HD, 2-GL, 1-B) = magh. *Babarci* < *babarci* ‘persoană originară din *Babarc*’, *Babarc* fiind localitate în Ungaria.

BABASAN, BABAŞ, BABAŞAN, BĂBAŞ, BĂBĂŞAN. *Babaş* (80: 57-MM, 7-CJ, 5-GL, 5-SM etc.), *Băbaş* (114: 87-MM, 10-B, 7-SM, 3-BN etc.) e n. fam. magh. *Bábás* < *bábás* ‘care vindecă cu leacuri băbeşti; băbesc’[19]. *Băbăşan* (45: 34-SM, 10-MM, 1-TM), cu variantele grafice *Babasan* (11: 9-SM, 2-MM), *Babaşan* (5: 3-SM, 1-HD, 1-MM), e un derivat cu suf. *-ean*, de la *Băbaş*. Cum în zonă *ş* se pronunţă dur, diftongul *Ėa* s-a redus la *a*.

BABAU, BABĂU. *Babău* este explicat din „*băbău*, variantă a lui *bobou* ‘manta groasă ţărănească’ ”[20] sau din „*babă* şi suf. *-ău*”[21]. *Babău* (446: 157-BH, 113-AR, 49-CV, 41-SV, 21-HD etc.), cu varianta grafică *Babau* (65: 14-B, 12-HD, 11-BH, 9-AR, 6-TM etc.), provine din n. fam. magh. *Babó*, atestat din 1483[22].

BABCHIN (7-TL) este derivat de Tomici-Andronache, cu probabilitate, din n. fam. *Babcan* şi suf. sl. *-in* [23]. Explicaţia nu poate fi reţinută, pentru că *Babcan* este atestat în alte părţi (2-B, 1-BH, 1-SJ şi 1-SM). E acelaşi cu *Babkin* (8: 5-PH, 2-B, 1-IS), care e, desigur, n. fam. bulgar, necunoscut de Ilčev, derivat de la *babka* ‘bunicuţă, băbuţă, bătrânică’, cu suf. *-in*. Cf. „sinonimele” *Babičkin* < *babička* ‘idem’ şi *Bábin* < *baba* [24].

[11] Cf. şi CHEST. IV 5/273.
[12] Iordan, 1983.
[13] Tomici, Andronache, 2005.
[14] Vezi DFNFR.
[15] Ilčev, 1969.
[16] Iordan, 1983.
[17] Dănilă, 2012: 214.
[18] Iordan, 1963: 95, 480.
[19] Kázmér, 1993.
[20] Iordan, 1983.
[21] Tomici, Andronache, 2005.
[22] Kázmér, 1993.
[23] Tomici, Andronache, 2005.
[24] Ilčev, 1969.

BDD-A28492 © 2018 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-24 19:02:48 UTC)

BABCOV (11: 5-AG, 5-B, 1-GL) ar putea proveni, prin sincoparea lui *e*, din bg. *Bábekov.*

BABE(A) este derivat de Iordan de la „*babă*, cu suf. *-ea*, specific pentru porecle”[25]. Numele se întâlneşte (doar în forma *Babe*) la 9 persoane (4-B, 4-BZ, 1-SM). Provine din bg. *Babev.*

BABEC (41: 29-OT, 5-AR, 4-VS etc.) < bg. *Bábekov*, prin omiterea suf. *-ov.*

BABEN (10: 6-BR, 4-GL) poate fi o variantă a lui *Babin* (140: 46-M, 23-T, 20-B, 18-BNT, 13-CR, 12-ML etc.) (< sl. *Babin*)[26] , după cum *Bábenkov* e o variantă a lui *Babinkov*[27].

BABENCU, întâlnit la 97 de persoane (61-TL, 7-GL, 6-B, 5-AR, 5-PH, 4-BR, 4-CT, 3-VR, 2-SV), nu provine numai din ucr. *Babenko*[28], ci şi din bg. *Bábenkov.*

BABETE (7: 6-IS, 1-OT) e un derivat, cu suf. *-ete*, de la *Baba*. În IS ar putea fi vorba şi de germ. *Babette*, împrumutat din franceză[29].

BABEU este explicat de Iordan din „*Baba* [...], cu suf. *-ău* (scris *-eu*)[30] sau, mai probabil, bg. *Babev*”. Din n. fam. bulgar se explică *Babeu* în Muntenia (8-B, 6-DB, 5-AG) şi Oltenia (1-MH), dar în Transilvania (296-CV, 4-HD), Banat (22-TM) şi Crişana (3-AR) provine din magh. *Babó*. Pentru magh. *-ó* > rom. *-ău/-eu*, vezi Király[31].

BABI. În Moldova (31: 29-SV, 2-BT), Muntenia (5), Dobrogea (10) şi Oltenia (16) numele se explică din genitivul lui *babă*, aşa cum indică Iordan[32], dar în Transilvania (74: 34-MS, 25-HG, 4-BV etc.) este magh. *Bábi* < *bábi* ‘persoană originară din Báb’[33], Báb fiind localitate în Ungaria.

BABIC este explicat de Tomici, Andronache din n. fam. *Baba* şi suf. *-ic*[34]. Numele se întâlneşte la 27 de persoane (12-B, 10-TL, 2-DJ, 2-GR, 1-PH). Provine din bg. *Bábikov* [35].

BABICIN (19: 11-CS, 7-TM, 1-HD) = sb. *Bábicin* < *babica* ‘băbuţă, moaşă, doică’ sau sprn. *Babica*, cu suf. *-in* [36].

BABICS (33: 9-TM, 8-HG, 5-CS, 3-BH, 3-MM etc.) este n. fam. sb. *Babić* scris cu ortografie ungurească.

BABICSAK (14: 9-SM, 3-TM, 1-CJ, 1-TL) este sb. *Babićák* (un derivat de la *Babić* cu suf. *-ak*[37], scris de maghiari cu *cs* pentru *ć*.

BABIŢA, BABIŢĂ este derivat de Tomici, Andronache din n. fam. „*Babă* şi suf. *-iţă*”[38]. Forma *Babiţa* a fost înregistrată la 14 persoane (10-B, 2-BV, 1-CT, 1-IS), iar *Babiţă*, la 129 (112-IL, 6-PH, 4-CL, 4-CT, 2-BV, 1-BR). Numele provine din *bábiţă* ‘pelican’, bine atestat de dicţionare[39].

---

[25] Iordan, 1983.
[26] Idem, *ibidem*.
[27] Vezi Ilčev, 1969.
[28] Vezi Tomici, Andronache, 2005.
[29] Vezi şi Fleischer, 1968: 63.
[30] Iordan, 1983.
[31] Király, 1990: 143-144.
[32] Iordan, 1983.
[33] Vezi Kázmér, 1993.
[34] Tomici, Andronache, 2005.
[35] Vezi Ilčev s. v. *Bábekov*.
[36] Tomici, 2006: 46.
[37] *Ibidem*.
[38] Tomici, Andronache, 2005.
[39] Vezi şi Băcescu, 1961: 31–32.

BDD-A28492 © 2018 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-24 19:02:48 UTC)

BABO (100: 45-BH, 43-MS, 4-AR etc.) = magh. *Babó* < *babó* ‘saricã, suman miţos’ sau ‘cergă (miţoasă)’.

BABOCSI (27: 16-SM, 11-MM, 1-SJ) = magh. *Babócsi* < *babóci*, variantă a lui *babócsai* ‘persoană originară din localitatea Babócsa (Ungaria)’[40].

BABOESCU (37-M, 20-B) < n. fam. *Baboi* (1224-M, 396-B), *Baboia* (14-B, 14-M).

BABOIAŞ (24-IL) < n. fam. *Baboi* (1224-M: 88-IL).

BABONI (26: 19-MM, 6-TM, 1-CS) = magh. *Bábonyi* < *bábonyi* ‘persoană originară din Bábony’, Bábony fiind numele maghiar al localităţilor Băbeşti SM şi Băbiu SJ[41], precum şi localităţi în Ungaria[42].

BABONICI (5-PH) < n. fam. *Babonea* (96-M: 39-PH), cu suf. *-ici*. Cf. *Comănici* < *Coman*[43].

BABONIU (86: 59-MH, 8-HD, 6-CS, 6-TM, 6-VL, 1-B) este forma în care s-a literalizat pronunţarea regională [babóńu] a n. fam. *Baboiu*, explicat de Iordan DNFR din *baboi* ‘peşte mic’[44].

BABOŞ, BABOŞAN. Paşca, urmat de Iordan şi Tomici, Andronache, derivă numele *Baboş* din *Baba*, cu suf. *-oş*[45]. Cu acest sufix se formează adjective de la substantivele comune[46], nu de la nume proprii, iar un derivat *báboş* < *babă* nu ştim să fie atestat. În realitate, *Baboş* (1396: 243-CV, 217-CJ, 188-MŞ, 168-SJ, 152-SB, 73-BV, 47-BH, 46-SM, 41-AB, 40-HG, 23-HD, 23-TM etc.) este n. fam. maghiar *Babos, Babós, Bábos* < *babos* ‘ciupit de vărsat’, ‘cu picăţele’, ‘cultivator de fasole’ sau < *bábos* ‘persoană care face turte dulci’, ‘vânzător de turtă dulce’ [47]. *Baboşan* (6-MM, 4-SM) provine de la *Băboşeán* [băboşán], un derivat, cu suf. *-ean*, de la *Baboş*.

BABOŞA este înregistrat de Tomici, Andronache la 5 persoane (în formele: 1-*Babosa*, 4-*Baboşa*) şi considerat derivat de la n. fam. „*Baba* şi suf. *-oşa* sau femininul lui Baboş”[48]. În DFNFR nu apare. Provine din *báboşă* ‘pelican’, cuvânt cunoscut de dicţionare[49].

BABOTA, BABOTAN, BABOTĂ. *Babota* este considerat de Tomici, Andronache variantă a lui *Babotă*, pe care-l derivă din n. fam. *Baba*, cu suf. *-otă*[50]. Numele se întâlneşte în toate regiunile: *Babota* (107: 72-MM, 6-BH, 6-GL, 6-HG, 4-CS, 4-MS, 3-AR, 3-CJ etc.), *Babotă* (115: 80-GL, 10-MM, 7-SV, 4-CT, 4-OT, 3-CS etc.). Nu excludem posibilitatea ca în multe cazuri explicaţia de mai sus să fie justă[51], dar în Banat şi regiunile limitrofe este sb. *Babota* < *bab* + *-ota*[52]. Din limbile slave a ajuns şi la maghiari[53]. De la *Babota*, *Babotă*, cu suf. *-an*, s-a format şi n. fam. *Babotan* (14-SM, 3-MM).

BABOU, BABOV. *Babov* (6-DJ) = bg. *Bábov*. *Babou* (8-PH) < *Bábov.*

---

[40] Vezi Kázmér, 1993.
[41] Vezi Suciu, 1967: 60.
[42] Vezi Kiss, 1988
[43] Iordan, 1983.
[44] Ibidem.
[45] Paşca, 1936: 165–166; Iordan, 1983; Tomici, Andronache, 2005.
[46] vezi Pascu, 1916: 287–288.
[47] Vezi Kázmér, 1993.
[48] Tomici, Andronache, 2005.
[49] Vezi şi Băcescu, 1961: 32.
[50] Tomici, Andronache, 2005.
[51] Pentru suf. -otă, vezi Dinu, 1999 : 419–423.
[52] Grković, 1977.
[53] Vezi Murádin, 2005:139.

BDD-A28492 © 2018 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-24 19:02:48 UTC)

BABRIC (60: 24-BH, 24-TM, 8-CJ, 4-CS) = ceh. *Babřik* [54]. De la cehi a ajuns şi la maghiari[55].

BABRICOV (13: 5-PH, 3-B, 2-AB, 2-BR, 1-MM) < bg. *B$brekov*.

BABŞAN (13-TM) < *băbşean* [băbşán] 'persoană originară din Babşa TM' [56].

BABUCEA, BABUCI, BABUCIU, BĂBUCI. Tomici, Andronache consideră că *Babuciu* provine din „*băbucă* dim. de la *babă* şi suf. *-iu*"[57]. Iordan derivă pe *Băbuciu* din „*babă*, cu suf. *-uci*"[58]. După părerea noastră, *Babucea* (22: 14-GJ, 6-B, 2-BZ), *Babuci* (10: 5-B, 5-BZ), *Babuciu* (94: 51-VL, 9-DJ, 8-BV, 6-B, 6-TM, 5-AG, 4-TL, 3-BC, 2-MS), *Băbuci* (18-BC) trebuie raportate la bg. *Babukčíev.*

BABUREA, BABURU. *Baburu* (22: 13-TR, 5-B, 2-AB, 2-OT) < bg. *Babur*, absent din Ilčev, < bg. dial. *babur* 'melc' sau 'om mascat'. De la acesta Ilčev derivă pe *Baburov* şi *Baburski. Baburea* (35-TR) este un derivat de la *Baburu*, cu suf. *-ea.*

BABUS, BABUŞ, BĂBUŞ, BĂBUŞI. Iordan consideră că *Babuş* este „acelaşi cu *Baboş*", iar *Băbuş* provine din „*babă*, cu suf. diminutival *-uş*"[59]. Această ultima explicaţie e reţinută de Tomici, Andronache pentru ambele forme[60]. *Băbuş* (447: 358-M, 65-B, 33-ML, 20-T, 8-D, 1-BNT, 1-CR, 1-O) şi *Babus* (37: 19-B, 7-D, 5-M, 5-ML, 1-T), *Babuş* (143: 55-M, 42-ML, 30-D, 6-O etc.), *Băbuşi* (61: 57-AG, 3-VL, 1-BV) < bg. *Babuš* < dial. *babuš* 'pelican' (vezi Ilčev s. v. *Babušev*). Grafia *Băbuşi* arată pronunţarea moale a lui *ş*. În Transilvania, *Babus* (1-BV), *Babuş* (3-BV, 2-AR, 1-BH), *Băbuş* (14-BV, 6-CV), *Băbuşi* (1-BV), poate fi magh. *Babus*, nume laic[61].

BABUŞANU, BĂBUŞANU. După Tomici, Andronache, numele provine de la *băbuşan* 'persoană originară din Băbuşa VS'[62]. Explicaţia este, desigur, valabilă pentru unele nume din Moldova, în special pentru cele din VS şi judeţele învecinate: *Babuşan* 52: 38-ML (17-IS, 11-VS, 7-NT, 2-GL, 1-BC), 4-D, 4-**T** (2-BV, 2-HD), 3-B, 2-CR (AR), 2-M (IL), 1-BNT (TM), *Băbuşanu* 140: 98-ML (35-NT, 30-VS, 25-BC, 8-GL), 23-**T** (18-BV, 5-HD), 7-M (4-IL, 1-BZ, 1-CL, 1-PH), 6-D, 3-B, 3-BNT. Pentru celelalte părţi ale ţării, este vorba de un derivat de la n. fam. *Băbuş* (v. supra).

BACA, BACĂ, BAKA. După Iordan şi Tomici, Andronache, numele *Baca*, *Bacă* provine din gr. *Bakas*[63]. Forma *Baca* a fost atestată la 327 de persoane (94-B, 78-O, 72-T, 35-ML, 31-M, 10-BNT, 6-D, 1-CR, iar forma *Bacă*, la 114 (68-M: 47-PH, 9-TR etc.), 15-T, 11-D; 8-B; 6-O, 3-BNT; 3-ML). Pentru Muntenia, trebuie avut în vedere în primul rând bg. *Baka*, femininul (neatestat de Ilčev, al) lui *Bako*, pentru Transilvania (*Baca*: 44-SB, 11-MS, 10-BV, 4-AB, 2-HD, 1-CV; *Bacă*: 8-BV, 6-SB, 1-HD) şi Moldova (*Baca*: 23-IS, 8-BC, 2-GL, 2-VS; *Bacă*: 2-VS, 1-BC), magh. *Baka* (226: 119-CV, 26-HG, 19-BH, 16-TM, 11-CJ, 7-CS, 7-MS etc.) (< *Baka*, nume laic)[64], iar pentru Banat, sb. *Báka* (< *baka* 'bunică; băbuţă[65].

---

[54] Vezi Svoboda, 1964: 178.
[55] *Ibidem*, 138.
[56] Cf. şi Dănilă, 2012: 68.
[57] Tomici, Andronache, 2005.
[58] Iordan, 1983.
[59] *Ibidem*.
[60] Tomici, Andronache, 2005.
[61] Vezi Kázmér, 1993.
[62] Tomici, Andronache, 2005.
[63] Iordan, 1983; Tomici, Andronache, 2005.
[64] Vezi Kázmér, 1993.
[65] Tomici, 2006.

BDD-A28492 © 2018 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-24 19:02:48 UTC)

BACAI, BAKAI, BAŢAI, BACZAI. Forma *Bacai* întâlnită în Dobrogea la o persoană este explicată de Tomici, Andronache din „tc. *bakaya* ‘ruină’; ‘resturi’; ‘recrut’[66]. Ea mai apare la 9 persoane: 4-TM, 3-AR şi 2-SM. Dacă e grafia originară, atunci e vorba de magh. *Bacai* (< *bacai* ‘persoană originară din Baca [= rom. Baţa] CJ)’, întâlnit şi în grafia maghiară *Baczai* (52: 39-MM, 7-BH, 5-HD, 1-SM) sau românească *Baţai* (18: 8-GJ, 4-HD). Poate fi vorba şi de o grafie cu *c* românesc a magh. *Bakai* (405: 211-SJ, 44-TM, 27-CL, 26-BH, 23-HG, 18-AR, 17-MS, 11-HD, 8-AB, 5-MM etc.), *Bakay* (5: 4-TM, 1-MS), care provine din *bakai* ‘persoană originară din localitatea Baka (Ungaria) sau Bakó (Ucraina)’ ori din *bákai* ‘persoană originară din localitatea Báka (Ungaria) sau Bákó [= Bacău BC]’[67].

BACAINTAN, BACAINŢAN, BĂCĂINŢAN. *Bacaintan* (12: 5-AB, 5-B, 1-CJ, 1-VS), *Bacainţan* (**8**: 4-AB, 3-SB, 1-BV), Băcăinţan (120: 82-AB, 16-SB, 13-BV etc.) < *băcăinţan* ‘persoană originară din Băcăinţi AB’.

BACALIN (10: 5-GJ, 5-TL) este explicat de Tomici, Andronache din „*bacal* şi suf. *-in*”[68]. Nu poate fi vorba de un derivat pe terenul limbii române, pentru că „derivatele substantivale” cu acest sufix „sunt numai feminine”[69]. În ultimă instanţă, numele provine din bg. *bakálin* ‘băcan’.

BACANCIOS, BAKANCSOS, BOCANCIOS, BOCONCIOS. *Bacancios* (22: 13-SM, 9-BH), *Bocancios* (16: 7-AR, 5-BH, 4-SM), *Boconcios* (40: 28-SM, 5-B, 4-BH, 3-SJ) = magh. *Bakancsos* (7: 4-SM, 3-AG) (< *bakancsos* ‘infanterist’), scris parţial cu litere româneşti.

BACARIN (8: 6-B, 1-HD, 1-DJ) este un nume bulgar, absent din Ilčev, derivat cu suf. *-in* de la aceeaşi bază *bakar* ‘vită cornută’, ca *Bakarov, Bakarski*.

BACARU (18: 16-B, 2-IL) este românizarea bg. *Bakarov*. Pentru bg. *-ov* > rom. *-u*, vezi *Bacâru.*

BACÂRU este explicat de Iordan din „tc. *bacîr* ‘aramă; arămiu’[70]. Numele a fost înregistrat la 38 de persoane (22-IL, 5-BC, 3-B, 3-BR, 3-DJ, 2-CL). Este vorba de românizarea bg. *Bac$rov.* După cum preciza Graur, „numele bulgăreşti sânt poate cele mai uşor de românizat. Ele se termină de cele mai multe ori în *-ov* sau *-ev.* Fiind lăsată la o parte consoana finală, numele în *-ov* devin în româneşte în *-u* (căci *o* neaccentuat se pronunţă în bulgăreşte foarte aproape de *u*): *Dikov* devine *Dicu*, *Lekov* > *Lecu, Milkov* > *Milcu*...”[71].

BACE, BACEA, BACIA, BACSA. *Bace* (7: 4-MM, 2-SM, 1-TM), *Bacea* (210: 92-SB, 52-BN, 28-MM, 13-B, 9-BV, 4-AB, 4-AG, 3-CL, 2-MS, 1-AR, 1-DJ, 1-GL), *Bacia* (29: 9-HD, 8-MM, 6-BN, 2-PH, 2-SM, 1-DJ, 1-SV) provin, în funcţie de provincii, din magh. *Bacsa* (71: 34-MM, 12-BH, 12-TM, 6-HG, 4-SM etc.) (< *bacsa* ‘baci’)[72] sau bg. *Bača* [73].

BACEAN, BĂCEAN. *Bacean* (18: 13-HD, 2-B etc.), *Băcean* (98: 67-HD, 9-MH, 5-TM, 4-B, 3-CJ, 3-DJ, 3-TR etc.) < *băcean* ‘persoană originară din Bacea HD sau Baciu CJ ori Baciu TR’[74].

[66] Tomici, Andronache, 2005.
[67] Vezi Kázmér, 1993.
[68] Tomici, Andronache, 2005.
[69] Pascu, 1916: 206.
[70] Iordan, 1983.
[71] Graur, 1965: 97.
[72] Cf. şi Iordan, 1983.
[73] Vezi Ilčev, 1969.
[74] Vezi şi DGDS.

BDD-A28492 © 2018 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-24 19:02:48 UTC)

BACEANU, BĂCEANU, BĂCIANU. *Baceanu* (43: 14-B, 7-TR, 4-GR, 3-CL, 3-CT, 3-OT), *Bacianu* (11: 6-B, 2-CL, 2-GR, 1-BT), *Băceanu* (87-DJ, 66-B, 66-TR, 63-BZ, 45-GR, 28-OT, 20-CL, 17-IL, 11-PH, 10-GL etc.), *Băcianu* (28: 7-MH, 7-PH, 4-CL, 3-BZ, 2-BT, 2-GR, 2-IL, 1-DJ) provine din *băcean* 'persoană originară din Bacea OT sau din Baciu TR'[75] ori este derivat din n. fam. *Baciu* (28256).

BACEVARU, BACIOVARU. *Bacevaru* 10 (6-B, 4-CL), *Baciovar* 5 (3-CL, 2-IL) < **bacevar* 'locuitor originar din localitatea Bačevo (Bulgaria)'.

BACH (168: 83-TM, 28-B, 19-PH, 7-TR, 6-BR, 5-MS, 4-VR, 4-VS etc.) e un nume germ.[76].

BACHER, BACKER, BAKER. *Bacher* (30: 10-TM, 8-SB, 3-CJ, 3-HD, 3-PH etc.), *Backer* (16: 8-IS, 4-DB, 2-AR, 2-TM), *Baker* (8: 3-TM, 2-B, 2-IS, 1-SM) = germ. *Bäcker*[77].

BACHES, BACHIŞ, BACIŞ, BACOŞ, BAKOS, BAKOŞ, BOCHIS, BOCHIŞ, BOCIŞ, BOCOS, BOKOS, BOKOŞ. *Bachiş* este derivat de Iordan DNFR de la *Bacu*, cu suf. *-iş*. Forma aceasta apare la 98 de purtători (88-BN, 8-AR, 2-MM). După părerea noastră, *Bachiş* ca şi *Baches* 38 (18-B, 12-BH, 4-PH, 3-AR, 1-HD), *Baciş* 123 (117-AR, 3-B, 2-TM, 1-SM), *Bochis* 57 (21-BH, 16-CJ, 6-B, 5-AR, 4-TM, 3-MS, 2-SM), *Bochiş* 1288 (528-CJ, 432-BH, 77-AR, 67-TM, 24-CS, 20-MS, 18-CT etc.), *Bociş* 11 (9-BH, 2-AR), *Bocoş* 587 (412-CJ, 44-HD, 27-BN, 26-MS, 24-BC, 18-BV etc.), *Bokos* 24 (6-BV, 5-CJ, 3-MM, 3-MS, 2-BH etc.), *Bokoş* 13 (2-AB, 2-CJ, 2-CS, 2-CT, 2-HD etc.), provine din magh. *Bakos* 1308 (364-MS, 361-HG, 130-CJ, 116-SM, 108-TM, 64-AR, 59-BH, 16-MM etc.), scris şi *Bakoş* (474: 284-AR, 39-TM, 29-CJ, 28-MS, 16-BH, 14-B, 14-HD, 14-MM, 8-AB, 8-BC, 7-NT etc.), *Bakoş* 198 (42-AR, 42-TM, 33-MS, 17-SM, 14-BH, 10-CJ, 10-MM etc.), < *bakos* 'muncitor care lucrează la presa de ulei', 'teasc de ulei'[78]. Pentru formele cu *Bo-*, trebuie avut în vedere şi magh. *Bokos*, un derivat de la n. fam. *Bok*, cu suf. *-os*[79]. Iordan îl identifică greşit pe *Bocoş* cu *Bocaş*, pe care-l explică din magh. *bakós* 'sperietoare' sau din n. top. *Boca* (cu suf. toponimic *-aş*)[80]. În DFNFR, *Bocaş* nu apare. Tomici, Andronache derivă pe *Bochiş* de la n. fam. *Boc, Boca*, cu suf. *-iş*. Litera *i* din formele *Baciş*, *Bociş* trebuie citită *î*.

BACHIN (32: 29-TM, 3-MM) < sb. *Bakin* [81].

BACICA, BACICĂ, BĂCICA, BĂCICĂ. Pentru Iordan, *Bacica* este „ung. *bácska* 'fratele mai mare; (termen de adresare) nene, bade'[82]. Nu ştim să fie atestat un asemenea n. fam. maghiar. *Bacica* (54: 24-IS, 16-B, 6-MS, 5-BN, 2-TR, 1-CS), *Bacică* (8: 6-VS, 1-CJ, 1-TR), *Băcica* (9: 6-TR, 2-VS, 1-AG), *Băcică* (61: 22-OT, 12-VS, 10-TR, 8-AG, 4-IS etc.) provin din *băcică*, diminutiv al lui *baci* [83].

BACICO, BACSKO. *Bacico* a fost înregistrat la 64 de persoane (34-SV, 27-B, 3-HD). În SV şi HD ar putea fi vorba de ung. *Bacskó* (scris *Bacsko* 33: 22-MS, 9-

[75] Cf. şi DGDS.
[76] Vezi Fleischer, 1968: 114, 134.
[77] *Ibidem*, 8, 9, 139.
[78] Vezi Kázmér, 1993.
[79] Vezi Murádin, 2005: 82.
[80] Iordan, 1983.
[81] Vezi Grković, 1977.
[82] Iordan, 1983.
[83] Vezi MDA.

BDD-A28492 © 2018 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-24 19:02:48 UTC)

CJ, 2-CV), un derivat de la *Bács*[84], iar în Bucureşti, de bg. *Báčko*, neadaptat limbii române, un derivat de la *Bačo*[85].

BACIN, BACINSKI. *Bacinski* este derivat de Iordan şi Tomici, Andronache din *Baciu* cu suf. sl. *-inski*[86], lucru imposibil pentru că suf. *-inski* nu există în româneşte. Numele a fost înregistrat la 250 de purtători: 111-ML, 45-MR, 35-T, 25-B, 10-BNT, 9-CR, 7-M, 4-D şi 4-O. Provine din bg. *Bačinski*, despre care Ilčev se întreabă dacă e un derivat de la *Bača*. După părerea noastră, e derivat cu suf. *-ski* de la *Bacin*, absent din Ilčev, dar real, după cum demonstrează onomastica din ţara noastră, unde *Bacin* apare la 19 purtători (10-VL şi 9-PH). Acesta este un derivat, cu suf. *-in*, de la *Bača*. Pentru derivate bulgăreşti în *-in* de la nume feminine[87].

BACIO, BACSO, BACSÓ. *Bacio* (42: 20-BH, 8-SM, 4-BN, 4-SJ, 2-MM etc.), *Bacso* (321: 76-BH, 70-BV, 51-CJ, 31-CV, 21-HG, 19-SM, 18-MS, 15-AB etc. = magh. *Bacsó* < *bacsó* ‘baci’.

BACIUCA, BACIUCĂ, BĂCIUCĂ. *Baciuca* (12: 10-B, 1-BC, 1-VR), *Baciucă* (**7**: 3-BC, 3-VR, 1-VS), *Băciucă* (42: 16-BC, 8-VR, 8-VS, 5-B, 4-VL, 1-HD) < *băciucă*, diminutiv de la *baci.*

BACIUNĂ (61-CS) < sb. *Bačun*, un derivat de la „*Bač(a) + -un* [88], *Bačúna* [89].

BACIUŢ, BĂCIUŢ. *Baciuţ* (14: 12-T, 2-BNT), *Băciuţ* (32: 30-T, 2-BNT) < **băciuţ*, diminutiv de la *baci*, sau (mult mai probabil) de la n. fam. *Baci(u).*

BACIVAN (35-TM) = sb. *Bačvan* „< *Bačvanin* < n. top. *Bačva* şi suf. compus *-anin*”[90].

BACLEA este explicat de Tomici, Andronache de la „tc. *bakla* ‘bob’, ‘inel’ şi suf. *-ea*”[91]. Numele a fost înregistrat la 36 de purtători (18-B, 4-BC, 4-GL, 3-VS, 2-IS, 1-CJ, 1-HD, 1-PH, 1-TL, 1-VR). Ar putea fi o formă grafică pentru *Băclea* < bg. *Băklev*. Pentru bg. *-ev* > rom. *e* > (+ *-a*) *-ea*, cf. „*Delcea* < *Delcev, Ganea* (< *Ganev*), *Gâncea* < *Găncev* [...][92].

BACLOV este înregistrat de Iordan fără explicaţie etimologică[93]. Forma a fost înregistrată la 5 persoane (4-VL, 1-IS). După părerea noastră, este o formă grafică în loc de *Băclov* = bg. *Băklov.*

BACO, BAKO. Forma *Baco* este atestată la 61 de purtători (42-T, 7-O, 6-M, 3-SM, 3-CS), iar *Bako*, la 2278 (1752-T, 285-CR, 161-MR, 54-BNT, 10-B, 10-ML, 5-O, 2-D, 1-M). În Muntenia şi Oltenia poate fi vorba de bg. *Báko* (neadaptat), scris, în cazul primei forme, cu *c* românesc. În rest, e vorba de numele maghiare *Bakó* < *bakó* ‘măcelar’, ‘călău, gâde; ucicaş’ şi, mai puţin probabil, *Baka* (< *Baka*, nume laic) (vezi Kázmér).

BACOCI, BACOCIU. *Bacoci* (10: 6-MM, 4-SJ), *Bacociu* (34: 30-CJ, 4-SB) < magh. *Bakocs* sau *Bakocsi* [94].

---

[84] Vezi Kázmér, 1993.
[85] Vezi Ilčev, 1969.
[86] Iordan, 1983; Tomici, Andronache, 2005.
[87] Vezi Ilčev, 1969: 33.
[88] Vezi Grković, 1977.
[89] Vezi Tomici, 2006.
[90] *Ibidem*.
[91] Tomici, Andronache, 2005.
[92] Graur, 1965:97.
[93] Iordan, 1983.
[94] Vezi Kázmér, 1993.

BDD-A28492 © 2018 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-24 19:02:48 UTC)

BACOE, BACUE. *Bacoe* (9-AG), *Bacue* (13-AG) < bg. *Bakoev* (vezi Ilčev s. v. *Bakoj*)[95].

BACOI, BACOIU. *Bacoi* (131: 77-BC, 24-B, 10-GJ, 9-BV, 6-CS, 3-GR, 2-HD), *Bacoiu* (59: 40-BC, 7-CS, 5-B, 4-SV, 3-VS) < bg. *Bakoj*, un derivat de la *Bak(o)*, cu suf. *-oj* [96].

BACONI (14: 6-B, 6-CV, 2-HG) = magh. *Bakonyi* (57: 26-TM, 10-SM, 8-AR, 4-BH, 4-HD etc.) < *bakoni, bakonyi* 'persoană originară din Bakony, Bakonya', Bakony fiind localitate în Ungaria, iar *Bakonya*, localităţi în România (= rom. Bochia AR) şi Ungaria.

BACOŞCĂ, BACUŞCA, BACUŞCĂ. *Bacoşcă* este înregistrat de Iordan fără explicaţie etimologică [97]. Tomici, Andronache îl compară cu „ung. *Bacos* [corect: *Bakos*]" şi „rom. *Bacoş*"[98]. Numele se întâlneşte la 360 de persoane (282-NT, 20-BV, 15-B, 9-CT, 8-IS, 7-BC, 6-HD, 4-TM etc. Ar putea fi vorba de românizarea ung. **Bakoska*, un derivat, cu suf. *-ka*, de la *Bakos*, ca *Antalka* < *Antal*, *Baláska* < *Balás*, *Gáborka* < *Gábor*, *Jánoska* < *János*, *Lajoska* < *Lajos*[99]. După părerea noastră, *Bacuşca* (52: 45-IS, 4-VR, 1-B, 1-BV, 1-CT) şi *Bacuşcă* (75: 40-IS, 25-NT, 8-VR, 2-CT) sunt variante ale aceluiaşi cuvânt. Tomici, Andronache derivă pe *Bacuşcă* din „*Bacu* şi suf. dim. *-uşcă*"[100].

BACOŞI (537: 418-BH, 41-SM, 21-SJ, 17-AR, 13-TM, 8-CS etc.) = magh. *Bakosi* < n. fam. *Bakos* + suf. patronimic *-i* [101].

BACOŢIU (7: 4-CJ, 3-BN) = magh. *Bakóci* < *bakóci*, variantă a lui *bakócai* 'persoană originară din Bakóca (Ungaria)'.

BACOV este explicat greşit de Tomici, Andronache din n. top. *Bacova* TM[102]. Numele a fost înregistrat la 67 de persoane (33-B, 8-DJ, 6-MH, 6-OT, 4-CT, 4-TM, 3-GJ, 3-IL). Provine din bg. *Bákov* [103].

BACRĂU, BACREU, BACRO, BACRU, BAKRĂU, BAKRO, BĂCRĂU. *Bacrău* este considerat de Tomici, Andronache ca format „probabil" din „*bac* şi *rău*"[104]. Forma aceasta apare la 840 de persoane (309-HD, 145-BT, 107-SV, 61-BH, 47-NT, 32-AB, 27-BV, 21-CT, 17-B, 12-TM etc.), *Bacreu*, la 5 (3-AR, 2-SV), *Bacro*, la 56 (42-BH, 7-TM, 6-AR, 1-IS), *Bacru*, la 17-BV, *Bakrău*, la 19-BH, *Bakro*, la 91 (85-BH, 6-SM), iar *Băcrău* la 6 (3-CT, 2-BT, 1-SV). E vorba de n. fam. magh. *Bakró* [105].

BACSADI (64: 35-SJ, 14-BH, 9-SM, 4-HD, 2-BV) = magh. *Bacsádi* [106].

BACŞAN (7-TM) e un derivat, cu suf. *-an*, de la n. fam. *Bacşa* (15-TM, 1-DJ).

BACTĂR, BACTER, BAKTER, BOCTAR, BOCTER. *Bactăr* (8-BH), *Bacter* (147: 124-BH, 8-TM, 7-HD, 4-CS, 3-B, 1-Ar), *Boctar* [citeşte: *Boctăr*] (5-AR), *Bocter* (6-AR) = magh. *Bakter* (23: 15-BH, 4-BV, 3-CT, 1-BT) < *bakter* 1. 'cantonier'; 2. 'paznic de noapte' (< germ. *Wachter*).

---

[95] Pentru bg. -ev > rom. -e, vezi Graur, 1965: 97.
[96] Vezi Ilčev, 1969.
[97] Iordan, 1983.
[98] Tomici, Andronache, 2005.
[99] Vezi Murádin, 2005: 94. Pentru magh. -o > rom. -ă, vezi Király, 1990: 140.
[100] Tomici, Andronache, 2005.
[101] Vezi Kázmér, 1993.
[102] Tomici, Andronache, 2005.
[103] Vezi Ilčev, 1969, s. v. Báko.
[104] Tomici, Andronache, 2005.
[105] Vezi Murádin, 2005: 147.
[106] *Ibidem*, 97.

BDD-A28492 © 2018 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-24 19:02:48 UTC)

BACUI, BĂCUI. *Bacui* (22: 11-GJ, 4-MH, 3-B, 2-TM, 1-BV, 1-VL), *Băcui* (25: 11-MH, 7-TM, 6-GJ, 1-CS) < *băcui* ‘nume dat românilor din Banat’, ‘(Banat) poreclă dată românilor din unele regiuni muntoase din Banat’[107].

BACZ, BATZ, BAŢ. *Bacz* (55: 49-CV, 3-BZ, 2-BV, 1-B), *Batz* (11: 7-BH, 4-SB), *Baţ* (**11**: 9-BH, 1-CJ, 1-VS) e un nume maghiar, format din *Ba-* (< *Balázs* sau *Bálint*), cu suf. *-c* [108].

BACZANYI, BACZONI, BACZONY. *Baczanyi* (16: 10-HG, 6-OT), *Baczoni* (156: 67-HG, 22-BH, 20-CV, 17-TM, 13-MS, 6-AB, 5-CJ etc.), *Baczony* (7-HD), nume maghiar, ortografiat oficial *Baconi* (< *baconi* ‘persoană originară din *Bacon*’)[109].

BACZO (81: 32-SJ, 20-HR, 10-CV, 9-BV, 5-MM etc.) = magh. *Bacó/Baczó*, nume format din *Ba-* (< *Balázs* sau *Bálint*), cu suf. *-có* [110].

BADALACHE, BADALACHI, BĂDĂLACHE. *Bădălache* este derivat de Tomici, Andronache din n. fam. *Bădălan* şi suf. *-ache*[111]. În realitate, *Badalache* (55: 41-SV, 6-CT, 5-B etc.), *Badalachi* (21: 12-BV, 5-SV, 4-CT), *Bădălache* (11: 9-AG, 1-CT, 1-SV) provine din *Badale(a).*

BADALAU, BĂDĂLĂU. După ce afirmă că *Bădălău* „pare a fi o variantă” a lui *Bădălan*, Iordan compară numele cu *bodârlău* ‘cufundar, lişiţă’[112]. A fost înregistrat la 344 de persoane (124-GR, 109-B, 45-MH, 42-Ph, 8-HD, 4-CL, 3-CS, 3-TR etc.). Evident că *Badalau* (20: 8-GR, 5-MH, 4-B, 3-CS) este acelaşi nume. După părerea noastră, este împrumutat din bg. *Bádalov* sau derivat românesc, cu suf. *-ău*, de la n. fam. *Badale(a).*

BADALĂ, BADALE, BADALEA, BADALI, BĂDALĂ, BĂDALIA, BĂDĂLĂ. *Badale* este derivat de Tomici, Andronache din prenumele masculin „*Bad* şi suf. *-ale*”, sufix care nu există în limba română[113], iar *Badalea* este comparat de Iordan cu *Badalac*[114]. După părerea noastră, *Badale* (290: 219-CS, 18-BT, 16-IS, 11-NT, 3-GJ, 3-SB, 3-TM, 2-CT, 2-PH etc.) provine din bg. *Badalev*, absent din Ilčev (cf. *Badalov*). Din *Badale* au rezultat *Badală* (7: 6-VS, 1-HG), *Bădală* (67: 65-AG, 1-B, 1-GJ), *Bădălă* (12: 9-DJ, 2-HD, 1-B), (cu suf. *-a*) *Badalea* (57: 42-GJ, 7-IS, 3-BT, 2-DJ etc.), *Bădalia* [= *Bădalea*] (8: 4-IS, 3-TM, 1-BT), (prin închiderea lui *-e* la *-i*) *Badali* (11: 9-SV, 2-B).

BADALITA, BĂDĂLIŢĂ. *Badalita* (6: 4-B, 1-CS, 1-SV), *Bădăliţă* (27: 15-SV, 5-NT, 4-B, 1-BT) este un derivat, cu suf. *-iţă*, de la *Badale* (*Badali*).

BADANA, BĂDANA, BĂDANĂ. *Badana* (34: 15-B, 13-GR, 3-IS, 2-BH, 1-BV), *Bădana* (67: 63-GR, 2-B, 2-BH), *Bădană* (12-GR), *Budană* (43: 41-DJ, 2-OT) < *bădană* (var. *budană*) ‘putină mare, butoi mare’[115], ‘ladă mare în care se păstrează porumbul’ (fostul raion Râmnicu Vâlcea)[116].

BADANACHE (21: 18-B, 3-GR) < n. fam. *Badan(ă)*, *Bădan(ă)*, cu suf. *-ache.*

BADAR (107: 55-SM, 30-BH, 22-MM) = magh. *Badár* < *badár* ‘frumos, fercheş, arătos, mândru’.

---

[107] CADE.
[108] Muradin, 2005: 87.
[109] Kázmér, 1993.
[110] Muradin, 2005: 87.
[111] Tomici, Andronache, 2005.
[112] Iordan, 1983.
[113] Tomici, Andronache, 2005.
[114] Iordan, 1983.
[115] DGDS.
[116] LRg II 19.

BDD-A28492 © 2018 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-24 19:02:48 UTC)

BADĂU, BADO, BĂDAU, BĂDĂU. Iordan DNFR explică numele *Bădău* din *bădău* ‘un lemn cu care se sfarmă caşul’, iar Tomici-Andronache OD, care dau şi varianta *Badău*, din n. fam. „*Băda* (< *Bade*) şi suf. *-ău*”. Forma (grafică) *Badău* apare la 58 de persoane (11-AR, 9-HD, 8-TM, 7-AB, 5-B, 5-CS, 5-IS, 3-CJ etc.), *Bado*, la 8 (CJ), *Bădau*, la 19 (4-TM, 3-CT, 2-AB, 2-AR, 2-DJ etc.), iar *Bădău*, la 944 (467-T, 173-CR, 104-BNT, 58-M, 50-D, 44-B, 39-O, 6-MR şi 3-ML). Pentru *Badău, Bădau* şi *Bădău* din Muntenia, Oltenia şi Dobrogea, mai trebuie avut în vedere *bădău* ‘putinei’[117] şi, probabil, bg. *Bădov*, absent din Ilčev (cf. *Bădev*). *Badău*, *Bado, Bădau*, *Bădău* din celelalte provincii sunt forme provenite din ung. *Badó.* N-ar fi exclus ca printre formele în *-ău* din diferitele părţi ale ţării să fie şi derivate cu suf. *-ău* de la *Bad*, *Bada*, *Băd*, *Băda*, *Bădă.*

BADECI, BĂDECI, BĂDECIU. Tomici, Andronache derivă acest nume din n. fam. „*Bădе* (< *Bade*) şi suf. *-ci*”[118], sufix inexistent în limba română. *Badeci* (73: 58-B, 3-Ct, 3-DJ, 3-TR, 2-VR etc.), *Bădeci* (209: 56-B, 56-TR, 25-GR, 22-AG, 11-CT, 10-BZ, 5-DJ etc.), *Bădeciu* (6: 5-VR, 1-BR) este un derivat de la *Bade(a)*, cu suf. *-eci*. Cf. *Comăneci* < *Coman, Ioneci* < *Ion* etc.

BADELE (21: 9-DJ, 8-B, 2-TM, 1-GJ, 1-SV) cf. bg. *Bádel, Bádelov.*

BADET, BADEŢ, BĂDEŢI. *Badet* (11: 8-B, 2-AG, 1-CS), *Badeţ* (8: 4-MH, 3-CS, 1-HD) şi *Bădeţi* (29: 21-MH, 6-B, 1-DJ, 1-TM) sunt forme grafice ale lui *Bădeţ* (213: 175-MH, 14-B, 8-CS, 8-TM, 6-AG, 2-HD), bine explicat de Iordan din *Badea* (sau *Badiu*), cu suf. diminutival *-eţ*[119].

BADETOIU, BĂDEŢOIU. *Badetoiu* (26-B), *Bădeţoiu* (29: 22-OT, 7-B) este derivat de la n. fam. *Bădeţ*, cu suf. *-oi*.

BADEU, BĂDEU. Forma *Badeu* apare la 28 de persoane, dintre care 22 din Transilvania (9-BV, 7-HD, 4-MS, 2-BN), 4 din Banat (TM), 1 din Muntenia (B) şi 1 din Crişana (BH), iar *Bădeu*, la 86 de persoane, dintre care 56 din Transilvania (49-MS, 4-BN, 3-BV), 11 din Muntenia (PH), 7 din Crişana (BH) şi 5 din Banat (4-CS, 1-TM). *Badeu*, *Bădeu* din Transilvania, Banat, Crişana provine din magh. *Badó*, iar *Badeu, Bădeu* din Muntenia, din bg. *B$dev*[120].

BADI este explicat de Tomici, Andronache de la „*Bădie* < dim. de la *Bade*”[121]. Numele a fost înregistrat la 232 de persoane. În Oltenia (78: 55-DJ, 14-VL, 6-GJ, 3-OT), Muntenia (10: 8-AG, 2-B, 2-IL) şi Dobrogea (1-CT) este bg. *Badi*, iar în Transilvania (112: 91-CV, 9-HD, 6-SB, 4-MS, 2-HG), Maramureş (18), Crişana (8: 6-Ar, 2-SJ) şi Moldova (3-IS) este magh. *Badi* < *badi*, variantă a lui *badai* ‘persoană originară din localitatea *Bada* sau *Badó*’[122].

BADICEANU, BĂDICEANU. *Bădiceanu* este explicat de Iordan de la n. top. *Bădicea* AG (şi comparat cu Bădiceni, sat unificat la 17 februarie 1968 cu satul Mălureni AG)[123], iar de Tomici, Andronache, de la *Bădic*, cu suf. *-eanu*[124]. *Badiceanu*

---

[117] Vezi DGDS.

[118] Tomici, Andronache, 2005.

[119] Iordan, 1983.

[120] Pentru magh. *-a-* neaccentuat > rom. *-a-*, vezi Király, 1990:107, pentru magh. *-a-* neaccentuat > rom. *-ă-*, vezi *ibidem*, 108, iar pentru magh. *-ó* > rom. *-eu*, vezi *ibidem* 143. Pentru suf. bg. *-ev*, rostit în unele graiuri bulgăreşti estice *-ew*, respectiv *-eÄ* > rom. *-eÄ*, vezi Pătruţ, 2005:186.

[121] Tomici, Andronache, 2005.

[122] Vezi Kázmér, 1993.

[123] Iordan, 1983.

[124] Tomici, Andronache, 2005.

BDD-A28492 © 2018 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-24 19:02:48 UTC)

(77: 58-B, 6-IS, 3-BV, 2-PH etc.), *Bădiceanu* (553: 209-PH, 52-B, 51-AG, 46-BZ, 45-DB, 37-DJ, 32-CT, 21-BR, 13-BV, 12-TM, 6-BC, 6-CS, 6-GL etc.) este derivat cu suf. *-ean* şi de la n. fam. *Bădică* 1456 (şi *Badica* 213, *Badică* 91, *Bădica* 497) sau *Bădiţă* 2235 (şi *Badita* 197, *Badiţa* 45, *Badiţă* 50, *Bădiţa* 941).

BADILEANU, BĂDILEANU. *Badileanu* (13-B), *Bădileanu* (25: 18-AG, 3-OT, 2-B, 1-BC, 1-VL) e un derivat, cu suf. *-ean*, de la n. fam. *Bădilă* 3152 (şi *Badila* 121, *Bădila* 50).

BADILICI (5-B) este o formă grafică pentru *Bădilici*, un derivat, cu suf. *-ici*, de la n. fam. *Bădilă.*

BADILOIU, BĂDILOIU. *Badiloiu* (10: 9-B, 1-OT), *Bădiloiu* (20: 17-AG, 1-B, 1-DJ, 1-OT) este un derivat, cu suf. *-oi*, de la n. fam. *Bădilă.*

BADINECI, BĂDINECI. *Badineci* (24-B), *Bădineci* (38-B) este un derivat de la n. fam. *Badin(ă)*, *Bădin(ă)*, cu suf. *-eci.*

BADINI, BĂDINI. *Badini* (11: 5-CS, 3-B, 3-TM), *Bădini* (14: 11-CS, 3-TM) poate fi magh. *Badini* (atestat de la 1579) < *badini* ‘persoană originară din localitatea Badin (Ungaria)’[125].

BADINSCHI (**13**: 6-CS, 5-HD, 1-AR, 1-TM) < bg. *Bádinski.*

BADIU, BADIUL, BĂDIU. Iordan explică pe *Badiu* din „*bádiu*, variantă lui *bade*”[126], iar Tomici, Andronache, din „*Bade* şi suf. *-iu*”[127]. Fără îndoială că sub această forma grafică, întâlnită la 5285 de persoane, se ascund nume cu accentuare şi origine diferite. *Badiu* (1666-ML, 1648-T, 1176-M, 391-B, 259-D, 56-CR, 41-BNT, 40-O etc.), *Badiul* (16:10-CS, 3-B, 3-CT) provine şi din bg. *Bádjo* [128].

Nu este exclus ca *Bădiu* (31: 5-AG, 5-BZ, 4-CJ, 3-PH, 2-B, 2-AR, 2-BR, 2-CV, 2-IL, 2-VR etc.) să nu fie o variantă a lui *Badiu*, ci să aibă corespondent, necunoscut de Ilčev, în bulgară (**Bădjo*). După Iordan, „pare a fi o variantă a lui *Bădâi* sau, mai probabil, un derivat în *-iu* de la *bade* (sau *Badea*)”[129].

BADON (71: 35-BH, 14-SM, 9-SJ, 4-HG, 4-TM, 3-HD, 1-GL, 1-B) este o greşeală în loc de (sau o variantă a lui?) *Bodon* (34: 23-SM, 4-B, 3-SJ, 2-BH, 1-BV, 1-CJ), nume de familie maghiar < *Bodon*, nume laic < *bodon* ‘vas din lemn sau metal; ştiubei, budăi’[130].

BADONEA, BODONE, BODONEA. *Badonea* (10-VR) este o greşeală în loc de (sau o variantă a lui?) *Bodonea* (275: 115-AR, 59-SM, 27-BH, 24-MS, 18-B, 9-MM, 6-CT, 6-TM, 5-PH etc.), pe care Iordan îl explică din magh. *bodóné* ‘doamna Bodó’[131].

De fapt *Bodonea* este un derivat românesc, cu suf. *-a*, de la *Bodone* (83: 79-MM, 4-SM), care, la rândul lui, provine din magh. *bodóne.*

BADRAGAN, BĂDRĂGAN. *Badragan(u)* este derivat de Iordan din „n. top. *Bodrog* (Ardeal), cu suf. *-an(u)*”[132]. Ipoteza este preluată de Tomici, Andronache, unde

[125] Vezi Kázmér, 1993.
[126] Iordan, 1983.
[127] Tomici, Andronache, 2005.
[128] Cf. şi Pătruţ, 1984:100.
[129] Iordan, 1983.
[130] Vezi Kázmér, 1993.
[131] Iordan, 1983.
[132] *Ibidem*.

BDD-A28492 © 2018 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-24 19:02:48 UTC)

însă numele satului apare în forma greşită *Badrog*[133]. În realitate, *Badragan* (366: 185-BT, 63-SV, 25-CT, 15-B, 15-HD, 13-BV, 12-IS, 12-TM, 11-VS etc.), *Bădrăgan* (212: 71-VS, 39-BT, 30-B, 23-CT, 8-SV, 7-PH, 6-BV, 6-HG, 5-HD etc.) < *bădrăgan* 'persoană originară din Badragi SV (localitate vecină cu BT)'.

BADU, BĂDU. Tomici-Andronache OD explică numele *Bădu* din n. fam. „*Bade, Badea* şi *-u* (< *-ul*)". După părerea noastră, *Bădu* (42: 18-OT, 7-PH, 4-B, 4-CT, 4-IL, 3-SM, 1-BV, 1-DB) este o variantă a lui *Badu* (70: 25-DJ, 9-B, 7-BV, 4-AB, 4-OT, 3-BR, 2-CS, 2-CT, 2-DB, 2-SB, 2-VR, 2-VS etc.), care provine din bg. *Bado.*

BADUCU, BĂDUCU. *Băducu* este considerat de Iordan DNFR „diminutiv afectiv, cu suf. *-uc*, de la *bade*; cf. *bădiuc*". *Baducu* (59: 56-B, 1-GL, 1-GR, 1-PH), *Băducu* (139: 40-BZ, 38-B, 31-TR, 17-PH, 4-GR, 3-IL, 2-GL, 2-VL, 1-BV, 1-CL) poate fi şi un diminutiv, cu suf. *-uc*, de la *Badu, Bădu.*

BAE, BAEA, BAIA, BAIE. Iordan DNFR explică pe *Baie* de la „*baie* 'mină' sau, mai degrabă, *baie* (adj. fem.) 'albă' ", iar Tomici-Andronache OD, de la „*baia* [sic!] 'mină; baie' ". *Bae* (115: 34-DJ, 24-B, 13-GR, 12-DB, 10-OT, 8-AG, 5-MH, 5-TL etc.), *Baea* (8: 6-B, 2-TM), *Baia* (312: 103-TM, 61-B, 45-MS, 23-HD, 19-MH, 15-CT, 9-CL, 9-DJ, 5-BV etc.), *Baie* (57: 13-B, 12-DJ, 10-AG, 7-BH, 7-CS, 5-GR etc.) provine în Oltenia şi Muntenia din bg. *Baja*, femininul lui *Bajo* [134], în Banat din sb. *Baja* [135], iar în Transilvania, din magh. *Baja* [136].

BAEF, BAEV. *Baef* (11: 10-TL, 1-BV), *Baev* (6: 5-B, 1-TL) sunt lucrate de Tomici, Andronache în articole separate şi derivate de la n. fam. *Baia*, cu sufixele slave *-ef*, *-ev*[137]. Nu e vorba de derivate româneşti, ci de bg. *Báev* [138].

BAERAN (7: 2-GL, 2-VR, 1-B, 1-NT, 1-OT) este un derivat, cu suf. *-an*, de la n. fam. *Baer* (100), *Baier* (244) sau *Baera* (11), *Baeră* (63).

BAEROV (9-B) = bg. *Báerov.*

BAESCU, BAIESC, BAIESCU, BĂESCU, BĂIESCU. *Baescu* (30: 10-B, 5-CT, 4-TM, 3-CS, 3-HD etc.), *Baiesc* (5-HD), *Baiescu* (19: 5-B, 5-HD, 4-IS, 3-TM etc.), *Băescu* (276: 61-VL, 59-BZ, 47-CT, 19-PH, 13-B, 12-HD, 9-DJ, 8-OT, 6-AG, 6-CS, 6-TM etc.), *Băiesc* (9-HD), *Băiescu* (37: 16-HD, 7-TM, 4-BZ, 3-OT etc.) < *Baia* [139], *Baie*, *Bai*, *Baiu.* Ipotezele după care *Băescu* e un derivat din „bg. *Bajo*, cu suf. *-escu*" [140], iar *Băiescu*, un derivat de la „*Băieş* şi suf. *-escu*" [sic!][141] sunt greşite.

BAGA. Iordan explică acest nume din germ. *Bagge* şi-l compară cu *bagá* 'carapace de broască ţestoasă, din care se fac diverse obiecte'[142]. Se întâlneşte la 147 de persoane (67-BV, 55-CV, 16-MS, 3-CS etc.). În CS poate fi şi sb. *Baga* [143]. În Transilvania este şi magh. *Baga* < *Baga*, nume laic sau hipocoristic[144].

[133] Tomici, Andronache, 2005.
[134] Cf. şi *Báev:* Ilčev, 1969.
[135] Vezi Grković, 1977.
[136] Vezi Kázmér, 1993.
[137] Tomici, Andronache, 2005.
[138] Vezi Ilčev s. v. *Bajo.*
[139] Cf. şi Iordan, 1983.
[140] Iordan, 1983.
[141] Tomici, Andronache, 2005.
[142] Iordan, 1983.
[143] Vezi Grković, 1977.
[144] Kázmér, 1993.

BDD-A28492 © 2018 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-24 19:02:48 UTC)

BAGALIN este comparat de Iordan cu bg. *Bagalijski*.[145] Se întâlneşte la 11 persoane (5-CS, 3-VL, 2-SB, 1-GJ).
După părerea noastră, este o variantă a lui *Bacalin*, rezultată prin sonorizarea lui *c*.

BAGAMERI (74: 73-CJ, 1-HD) = magh. *Bagaméri* < *bagaméri* 'persoană originară din *Bagamér* (Ungaria)'.

BAGDAT este explicat de Iordan şi Tomici, Andronache de la Bagdad (capitala Irakului)[146]. Numele se întâlneşte la 17 persoane (11-B, 5-BZ, 1-CT). Credem că provine din bg. *Bagdátov* (vezi Ilčev).

BAGDI (78: 70-BH, 5-MS etc.) e nume maghiar < *bagdi* 'persoană originară din *Bagd* (rom. *Bogda*) TM'.

BAGEA, BAGIA. Tomici, Andronache explică pe *Bagia* din „*abagiu* 'abager', comparându-l totodată cu *Bagiu*, tc. *bacı* 'soră'[147], n. fam. *Baghiu*, *Bigiu*, *Bîgiu*. *Bagea* (6: 3-B, 2-IS, 1-GL), *Bagia* (95: 71-CT, 19-TM, 3-IS, 1-BC, 1-SB) provine din bg. *Badža*, femininul, necunoscut de Ilčev, al lui *Badžo*, sb. *Bađa* [148].

BAGHI (40: 13-AR, 8-TM, 7-BV, 3-BN, 3-DB, 3-MH etc.) = mag. *Bágyi* < *bágyi* 'persoană originară din Bágy (Ungaria)'.

BAGHIŢĂ este derivat de Tomici, Andronache din n. fam. „*Baghiu* şi suf. dim. *-iţă*"[149]. Explicaţia este corectă dacă numele are accentul pe *i*. În schimb, dacă îl are pe *a*, poate fi vorba de *Bághiţă*, variantă literalizată a pronunţării [báeiţă], care prin literarizare devine *Babiţă* (vezi supra). Forma *bághiţă* 'pelican' este înregistrată de Băcescu din Călăraşi CL[150].

BAGHIU este derivat de Tomici, Andronache, evident greşit, din n. fam. „*Bagia* şi suf. *-iu*"[151]. Numele se întâlneşte la 858 de persoane (452-NT, 153-MS, 46-VS, 41-BT, 37-AB, 24-CJ, 15-BV, 14-TM, 11-B, 9-BC, 8-IS, 7-CS etc.). În Muntenia (5-BR, 1-AG, 1-CL) şi Dobrogea (7-CT) provine din bg. *Baghio* (vezi Ilčev s. v. *Báge*), iar în restul provinciilor este vorba de *Baghi* (vezi supra) + *-u.*

BAGHIUC (7: 4-DJ, 3-BT) este un derivat, cu suf. *-uc*, de la *Baghiu.*

BAGHIUŢ, BĂGHIUŢ. *Baghiuţ* (8-NT), *Băghiuţ* (12-NT) este un derivat, cu suf. *-uţ*, de la *Baghiu.*

BAGI (188: 88-BH, 30-SM, 19-AR, 15-TM, 11-HG, 8-CJ etc.) e un nume maghiar, provenit din *bagi* 'persoană originară din *Bag* (Ungaria)' [152].

BAGIOI (7: 6-B, 1-VL) e un derivat, cu suf. *-oi*, de la *Bagiu.*

BAGIU, BĂGIU. *Bagiu* este explicat de Iordan din „*abagiu = abager*"[153]. A fost înregistrat la 479 de persoane. În Muntenia (24-B, 3-PH, 2-BR) şi Oltenia (3-MH, 1-GJ) ar putea fi bg. *Badžo*, în Banat (235: 127-TM, 108-CS), sb. *Bađu* [154] sau rom. *Badiu* [báđu], iar în Moldova (147: 121-BT, 11-SV, 9-IS etc.), Transilvania (57: 35-BV, 7-HD, 6-CJ etc.) şi Crişana (6-AR, 1-BH), *Bagi* (vezi supra) + *-u*. *Băgiu* (39: 18-T, 7-M, 4-B, 3-O, 2-D, 1-BNT) este o variantă a lui *Bagiu.*

---

[145] Iordan, 1983.
[146] Iordan, 1983; Tomici, Andronache, 2005.
[147]Tomici, Andronache, 2005.
[148] Tomici, 2006:47.
[149] Tomici, Andronache, 2005.
[150] Băcescu, 1961: 32.
[151] Tomici, Andronache, 2005.
[152] Vezi Kiss, 1988.
[153] Iordan, 1983.
[154] Vezi Tomici, 2006.

BDD-A28492 © 2018 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-24 19:02:48 UTC)

BAGO (12: 5-CS, 4-TM, 3-BH) = magh. *Bagó* [155].

BAGOLI, BAGOLY. *Bagoli* (32: 30-B, 2-BV), *Bagoly* (519: 295-CV, 56-BV, 47-BH, 46-SJ, 24-MS, 18-HD etc.) = magh. *Bagoly* < *bagoly* ‘o pasăre răpitoare de noapte’ sau *Bagolyi* < ? *bagolyi* ‘persoană originară din *Bagolya* (Ungaria)’[156].

BAGONYA (16: 9-BH, 7-AR), nume maghiar < *Bagonya*, nume laic sau nume de localităţi din Ungaria [157].

BAGOSSY (28: 8-SM, 7-HG, 3-BH, 3-CV, 3-MM, 2-CJ, 2-PH) este nume maghiar < *bagossi* (= *bagosi*) ‘persoană originară din Bagos’, *Bagos* fiind localităţi în România (= rom. *Boghiş* SJ, *Boghiş* SM) sau Ungaria[158].

BAGOTAI (21: 5-HD, 5-HG, 5-MS, 3-CV, 3-CL) este nume maghiar < *bagotai* ‘persoană originară din Bagota’, *Bagota* fiind localităţi în Ungaria[159].

BAGUŢ, BĂGUŢ. *Baguţ* (17: 11-CJ, 2-TM, 1-BR, 1-CS, 1-SJ, 1-SB), *Băguţ* (85: 50-CJ, 22-SJ, 4-AR, 3-BR etc.) e un derivat, cu suf. *-uţ*, de la *Bagu*, *Băgu.*

BAGYA (5: 4-BH, 1-BZ) = magh. *Bágya* < *Bágya*, nume laic sau provenit de la *Bagya*, nume de localităţi dispărute[160].

BAGYO (32: 19-CJ, 6-HD, 4-CS, 3-AB) = magh. *Bagyó* < ? *bagyó* ‘naiv’, ‘bleg, nătâng, prostănac’[161].

BAHAN (116: 96-SV, 11-B, 4-PH, 2-NT, 2-VR, 1-IS) < bg. *Bahán.*

BAHNARIU nu e un derivat din „*Bahnar* şi suf. *-iu*”, cum indică Tomici, Andronache[162], ci este literarizarea pronunţării regionale [bahnárʱu] < *bahnar* [bahnárʱ̂], cu [-arʱ̂], forma veche a suf. *-ar* (< lat. *-arius*). Literarizată corect, forma devine *Bahnaru.*

BAHNĂREANU, BĂHNĂREANU. *Bahnăreanu* este explicat de Tomici, Andronache din „nt. [greşeală pentru nf.] *Bahnăr* şi suf. *-ean(u)*”[163]. În realitate, *Bahnăreanu* (9: 3-VS, 2-CT, 2-PH, 1-BV, 1-IL), *Băhnăreanu* (294: 182-VS, 31-BV, 24-IS, 20-B, 9-GJ, 6-SV, 4-BC, 4-GL, 3-CT, 3-DB, 3-IL etc.) provine din *băhnărean* ‘persoană originară din Bahnari, localitate componentă a municipiului Vaslui VS’.

BAHU este derivat de Tomici, Andronache din „*Bah* (v. nf. *Bahaci* sv) cu *-u* (< *-ul*)”[164]. A fost atestat la 75 de persoane (40-VR, 12-GL, 8-IS, 5-B, 4-CJ, 2-PH, 2-CJ, 2-CT). Provine din bg. *Báho.*

BAI, BAIU. Iordan explică pe *Baiu* din bg. *Bajo*[165], iar Tomici, Andronache, din n. fam. „*Baia* [...] sau tc. *bay* ‘bogat’ cu *-u* (< *-ul*)”[166]. Forma *Bai* a fost înregistrată la 211 persoane (95-SV, 55-SJ, 27-SM, 13-BH, 6-HD etc.), iar *Baiu*, la 364 (226-T, 44-M, 37-D, 21-B, 11-ML, 11-O, 8-MM, 6-CR).

Baiu din Muntenia, Dobrogea şi Oltenia provine, într-adevăr, din bg. *Bajo*, dar *Bai* şi *Baiu* din celelalte regiuni este magh. *Bai*, *Bái*, variante ale lui *Baji* [167].

---

[155] Vezi Kázmér, 1993.
[156] *Ibidem*.
[157] Vezi Kázmér, 1993; Kiss, 1988.
[158] Vezi Kiss, 1988.
[159] Vezi Kiss, 1988.
[160] Vezi Kázmér, 1993.
[161] *Ibidem*.
[162] Tomici, Andronache, 2005.
[163] *Ibidem*.
[164] *Ibidem*.
[165] Iordan, 1983.
[166]Tomici, Andronache, 2005.
[167] Vezi Kázmér, 1993.

BDD-A28492 © 2018 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-24 19:02:48 UTC)

BAIAN (20: 10-IS, 7-B, 1-BN, 1-BV, 1-SB) este acelaşi cu *Băianu* (27: 25-IS, 2-B) < *băian* ‘persoană originară din Baia SV’. Cf şi < bg. *Baián*, ung. *Baján.*

BAIANT, BAIANŢ, BAIENT, BĂIANŢ. *Baiant* (6-B, 4-AR, 4-TM, 1-HD), *Baianţ* (12-HD, 6-TM, 3-B, 2-AR) şi, probabil, *Baient* (5-TM, 2-AR) sunt forme grafice ale lui *Băianţ*, nume care provine din *băianţ* ‘locuitor din Baia AR’ [168], substantiv comunicat şi în forma *baianţ* [169].

Nu este exclus ca *Baianţ*, *baianţ* să reflecte trecerea lui *ă* protonic la *a* (sau la o fază intermediară între *ă* şi *a*), fenomen fonetic atestat în zonă la Săvârşin AR (localitate apropiată), Dumbrăviţa AR (localitate vecină) etc.[170]

BAICA, BAICĂ. Tomici, Andronache consideră că *Baica* este o variantă a lui *Băică*, pe care-l explică, absolut hazardat, din *băi*, pl. lui *baie*, cu suf. *-că*[171]. Numele a fost înregistrat la 345 de persoane. În Oltenia (8), Muntenia (2), Dobrogea (2) şi Moldova (12: 8-GL, 3-IS, 1-VR) provine din bg. *Bajka*, forma feminină a lui *Bajko* [172]. În Transilvania (172) şi Crişana (18) este vorba de magh. *Bajka* [173], iar în Banat (126), de sb. *Bajka* [174]. Varianta *Baică* a fost înregistrată la 12 persoane (6-O, 3-D, 2-ML, 1-T).

BAICAN, BAIKAN, BAJKAN, BĂICAN. Numele este explicat de Iordan de la *Baica* SJ[175], iar de Tomici, Andronache din „nf. *Baicoi* şi suf. *-an*” [sic!!!][176]. *Baican* (455), *Băican* (1075), *Baikan* (12: 9-BH, 2-TM, 1-AR), *Bajkan* (25: 17-BH, 4-CJ, 3-AR, 1-SJ) se explică într-adevăr de la *băican* ‘persoană originară din Baica SJ’ în Transilvania şi Crişana (661 = toate formele), mai ales în BH (296), CJ (177) şi SJ (54). În celelalte părţi ale ţării e vorba de un derivat de la n. fam. *Baic* (*188*), *Baica, Baicu.*

BAICIANU, BĂICEANU. *Băiceanu* este derivat de Iordan de la n. top. *Băiceni*[177]. Pentru Tomici, Andronache, *Baiceanu = Băiceannu = Băiceanu* este derivat din „nt. *Baica* şi suf. *-ean(u)*”, iar *Baicianu = Băicianu*, de la „nt. *Baica* şi suf. *-ian(u)*”[178]. Forma *Baicianu* apare la 18 persoane (9-IS, 4-SV, 2-B, 2-BT, 1-CT), iar *Băiceanu*, la 1023 (765-ML, 62-M, 52-T, 50-D, 44-B, 27-BNT, 15-MR, 8-O). In Moldova sunt 3 localităţi cu numele *Băiceni*, una în BT şi 2 în IS. Cel puţin pentru aceste judeţe explicaţia lui Iordan este justă[179]. Dar în alte provincii numele este un derivat, cu suf. *-ean*, de la n. fam. *Baic, Baica, Baicea, Baici, Baicu.*

BAICIU este explicat de Tomici, Andronache din „*Baici* < nf. sb. *Bajić* < *Baja* (< *Bratislav*, *Bratoljub* sau *bata* ‘nene’) şi suf. sb. *-ić*” [sic!!!][180]. Numele a fost înregistrat la 141 de persoane. Răspândirea lui (30-GL, 17-B, 17-GJ, 15-DB, 13-AG, 12-SB, 10-BZ, 7-HD, 4-GR, 3-CL, 3-IL, 3-SM, 2-DJ, 2-MH, 2-MS, 1-TL) ne arată că provine din bg. *Bájčo.*

---

[168] CHEST. IV 2/68; Dănilă, 2012: 93–94
[169] CHEST. IV 5/89.
[170] Vezi NALR–Criş. II h 204, 205 etc./101, 102 etc.
[171] Tomici, Andronache, 2005.
[172] Vezi Ilčev, 1969.
[173] Vezi Kázmér, 1993.
[174] Vezi Grković, 1977: 221.
[175] Iordan, 1983.
[176] Tomici, Andronache, 2005.
[177] Iordan, 1983.
[178] Tomici, Andronache, 2005.
[179] Iordan, 1983.
[180] Tomici, Andronache, 2005.

BDD-A28492 © 2018 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-24 19:02:48 UTC)

BAICO, BAIKO, BAIKU, BAJKÓ. *Baico* (39: 18-HG, 9-TM, 6-CV, 3-AB, 3-CJ), *Baiko* (103: 20-MS, 17-HR, 14-SM, 11-CV, 9-AR etc.), = *Bajkó* (1570: 1028-HG, 189-MS, 164-CV, 34-BV, 32-BH, 31-CJ, 26-TM, 21-AR etc.), nume maghiar, explicat de Kázmér cu îndoială de la *bajkó* 'nebunatic, bleg, nătâng, prostănac'[181]. *Baiko* (6-DB, 3-PH), *Baiku* (4-B) poate fi bg. *Bajko.*

BAICON este considerat de Tomici, Andronache acelaşi cu *Băican*[182]. Numele a fost înregistrat la 92 de persoane (68-DJ, 13-TM, 3-GJ, 3-HD, 3-OT, 1-B, 1-TL). Provine de la *băicón* 'bolovan, pietroi', viu în zonă[183].

BAICU este explicat de Iordan din bg. *Bajko*[184], iar de Tomici, Andronache şi din sb. *Bajko*[185]. Explicaţia este valabilă pentru Muntenia (3043), B (1160), Oltenia (573), Dobrogea (181), Banat (56) şi unele părţi ale Transilvaniei (216) sau Moldovei (435). Pentru Transilvania, Crişana (256) şi Moldova trebuie avut in vedere şi magh. *Bajkó*.

BAICUIANU (14-B) este o variantă a lui *Băicoianu.*

BAIDAN, BĂIDAN. *Baidan* este comparat de Iordan cu ucr. *bajda* 'haimana, pierde-vară'[186].

Numele a fost atestat în forma *Baidan* la 104 persoane (23-B, 18-VR, 10-GR, 9-DJ, 9-HD, 8-VL, 5-AG, 5-SB etc.) şi în forma *Băidan* la 48 de persoane (22-GR, 11-B, 7-OT, 3-AG, 3-PH, 1-BC, 1-TR)[187].

BAII, BAJI. *Baii* (5: 4-BH, 1-B) = magh. *Baji* (12: 5-TM, 4-BH, 3-AR) < *baji* 'persoană originară din Baj (rom. Boiu*)* BH'.

BAINA, BAJNA. *Baina* (6-HG) = *Bajna* (74: 40-HG, 9-CJ, 9-MM, 8-CV etc.), nume maghiar, < *Bajna* nume laic[188].

BAINOCZI (12: 8-MM, 4-CJ) = magh. *Bajnóci* < *bajnóci* 'persoană originară din *Bajnóc*', *Bajnóc* [= *Bajmóc*] fiind numele maghiar al localităţii Bojnice din Slovacia[189].

BAINOK, BAJNOK. *Bainok* (9: 3-BH, 3-MM, 1-CS, 1-HD, 1-SM) = *Bajnok* (28: 25-BH, 2-HD, 1-CV), nume maghiar, provenit din *bajnok* 'cavaler care ia parte la lupte', 'duelist', 'războinic, luptător'[190].

BAINSCHY (7-TM) = sb. *Bajinski*, un derivat de la prenumele sau supranumele *Baja* şi suf. *-inski* [191].

BAIOR, BAJOR. *Baior* (17: 14-SM, 3-CJ) = *Bajor* (19: 14-BH, 3-CJ, 2-SM), nume maghiar, < *bajor* 'bavarez'.

BAIRA, BAIRĂ. *Baira* (4-VS, 1-IS), *Bairă* (14-VS) provine din *bairă* [báĥiră], variantă, existentă în zonă (vezi ALR I/I h 44/588, 590; ALR II SN II h 495), a lui *baieră*, rezultată prin asimilarea *ħe* > *ħi*. Cf. *Baera* (10-IS, 1-VS), *Baeră* (63: 38-VS, 8-BC etc.), bine explicat de Iordan de la *baieră*[192].

---

[181] Vezi Kázmér, 1993.
[182] Tomici, Andronache, 2005.
[183] Vezi MDA; Bărbuţ, 1990; DGDS.
[184] Iordan, 1983.
[185] Tomici, Andronache, 2005.
[186] Iordan, 1983.
[187] Cf. bg. *Bajdanov*, explicat de Ilčev din *baj Dano.*
[188] Vezi Kázmér, 1993.
[189] *Ibidem*.
[190] *Ibidem*.
[191] Tomici, 2006:33, 48.
[192] Iordan, 1983.

BDD-A28492 © 2018 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-24 19:02:48 UTC)

BAIUSZ, BAIUŞ, BAJUSZ. *Baiusz* (34: 10-BH, 10-TM, 7-CS, 6-AR, 1-SM), *Baiuş* (10: 8-BH, 2-SM) = magh. *Bajusz* (103: 40-BH, 31-MM, 13-AR, 10-CJ etc.) < *bajusz* ‘mustaţă’.

BAIZA (20: 9-BN, 9-MM, 1-CS, 1-TM) = magh. *Bajza*, explicat, cu îndoială, de Kázmér de la *bajza* ‘neastâmpărat, nebunatic, zburdalnic; iute, greu de stăpânit’, ‘sălbatic, nărăvaş’ sau ‘naiv’[193].

BAIZAT, BAIZATH, BAJZAT, BAJZATH. *Baizat* este înregistrat de Iordan fără explicaţie etimologică[194]. *Baizat* (96: 79-BN, 12-CJ, 4-BV, 1-AB), *Baizath* (38: 34-BN, 2-CJ, 2-TM), *Bajzat* (37: 14-BV, 7-BN, 5-HD, 3-CJ, 2-AR, 2-CV, 2-MS), *Bajzath* (10: 4-BH, 2-BN, 2-BV, 1-CJ, 1-MH) = magh. *Bajzát*, provenit, probabil, din *bajzát* ‘sălbatic, nărăvaş’[195].

BIBLIOGRAFIE

Băcescu, Mihai C., *Păsările în nomenclatura şi viaţa poporului român*, [Bucureşti], Editura Academiei Republicii Populare Române, [1961].

Bărbuţ, Dorina, *Dicţionar de grai oltenesc*, Craiova, Asociaţia Independentă Literară, Artistică, Culturală şi Editorială „Mileniul III”, 1990.

Dănilă, Simion, *Sub fascinaţia lingvisticii bănăţene. Cercetări, ipoteze, note de lectură*, Timişoara, Editura Eurostampa, 2012.

Dinu, Mariana, *Sufixul -otă*, în SCO, 4, 1999, p. 419–423.

Fleischer, Wolfgang, *Die deutschen Personennamen. Geschichte, Bildung und Bedeutung, Berlin*, 1968.

Graur, Al., *Nume de persoane*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică, 1965.

Grković, Milica, *Rečnik ličnih imena kod Srba*, Beograd, 1977.

Ilčev, Stefan, *Rečnik na ličnite i familni imena u bălgarite*, Sofia, 1969.

Iordan, Iorgu, *Dicţionar al numelor de familie româneşti*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1983.

Kázmér, Miklós, *Régi magyar családnevek szótára XIV–XVII. század*, Budapest, Magyar Nyelvtudományi Társaság, 1993.

Király, Francisc, *Contacte lingvistice. Adaptarea fonetică a împrumuturilor româneşti de origine maghiară*, Timişoara, Editura Facla, 1990.

Kiss, Lajos, *Földrajzi nevek etimológiai szótára*, negyedik, bővített és javított kiadás, I, II. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1988.

Murádin, László, *Erdélyi magyar családnevek,* Nagyvárad, Europrint Könyvkiadó, 2005.

Paşca, Ştefan, *Nume de persoane şi nume de animale în Ţara Oltului*, Bucureşti, Monitorul Oficial şi Imprimeriile Statului. Imprimeria Naţională, 1936 (Academia Română. Studii şi cercetări, XXVI).

Pascu, G., *Sufixele româneşti*, Bucureşti, Ediţiunea Academiei Române, 1916.

Pătruţ, Ioan, *Nume de persoane şi nume de locuri româneşti*, Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1984.

Pătruţ, Ioan, *Onomastică românească,* Bucureşti, Editura Ştiinţifică şi Enciclopedică, 1980.

[193] Kázmér, 1993.
[194] Iordan, 1983.
[195] Kázmér, 1993.

BDD-A28492 © 2018 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-24 19:02:48 UTC)

Pătruţ, Ioan, *Studii de onomastică românească,* Cluj-Napoca, Editura Clusium, 2005.
Suciu, Coriolan, *Dicţionar istoric al localităţilor din Transilvania*, I, [Bucureşti], Editura Academiei Republicii Socialiste România, 1967.
Svoboda = Jan Svoboda, *Staročeská osobní jiména a naše příjmení*, Praha, Nakladatelství Československé Akademie Věd, 1964.
Tomici, Mile, Persida Andronache, Persida, *Onomasticon dobrogean. Nume de familie*, Bucureşti, Editura Stephanus, 2005.
Tomici, Mile, *Onomastica sârbilor şi a croaţilor din România (Nume de persoane şi nume de locuri)*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2006.

SIGLE

ALR I/I = *Atlasul lingvistic român* publicat… de Muzeul Limbii Române din Cluj, sub conducerea lui Sextil Puşcariu. Partea I, vol. I, de Sever Pop, Cluj, 1938.
ALR II SN II = *Atlasul lingvistic român* [II], serie nouă, vol. II, [Bucureşti], Editura Academiei Republicii Populare Române, 1956.
CADE = *Dicţionarul enciclopedic ilustrat „Cartea Românească”*. Partea I: *Dicţionarul limbii române din trecut şi de astăzi*, de I.-Aurel Candrea, … Bucureşti, Editura Cartea Românească, [1931].
CHEST. IV = Răspunsuri la *Chestionarul IV. Nume de loc şi nume de persoană,* Cluj, 1930 (cifra arabă de la numărător arată numărul chestiunii, cea de la numitor, numărul de ordine al localităţii. În unele localităţi, pe lângă răspunsurile la întrebările chestionarului, s-au comunicat, de obicei la sfârşit, ca adaos, şi alte cuvinte. În cazul unui asemenea cuvânt, în locul numărului întrebării se dă abrevierea Ad. [= Adaos].)
DFNFR = *Dicţionar de frecvenţă a numelor de familie din România,* vol. I, A–B. Redactor responsabil: Prof. univ. dr. Teodor Oancă, Craiova, Editura Universitaria, 2003.
DGDS = Ion Ionică, Maria Marin, Anca Marinescu, Iulia Mărgărit, Teofil Teaha. Coordonator: Maria Marin, *Dicţionarul graiurilor dacoromâne sudice*, I–III, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2009–2011.
LRg II = *Lexic regional*, II, Bucureşti, Editura Ştiinţifică, 1967.
MDA = *Micul dicţionar academic*, I–IV, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic, 2001–2003.
NALR-Criş. = *Noul Atlas lingvistic român. Crişana*, vol. II, de Ionel Stan, Dorin Uriţescu, Bucureşti – Cluj-Napoca, Editura Academiei Române – Editura Clusium, 2003.

BDD-A28492 © 2018 Editura Sitech
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.31 (2026-11-24 19:02:48 UTC)